

پهنه‌بندی خطر زمین لغزش با استفاده از لایه‌های زمین‌شناسی شهر لواسان از طریق GIS

خدیدجه علی‌محمدی، کارشناسی ارشد
دبیر جغرافیا، منطقه بهارستان یک استان تهران

چکیده

رشد و توسعه شهرها با عوامل متعددی در ارتباط است. از جمله این عوامل می‌توان به پدیده‌ها و فرایندهای «زمین ریخت‌شناسی» (ژئومورفولوژی) اشاره کرد که در این رابطه نقش غیر قابل انکاری دارند. اگر در توسعه شهر برخی اصول و نکات ضروری رعایت نشوند، تعادل «مورفودینامیک» (تغییرات و پویایی) محیط به هم می‌خورد و توجه نکردن به آن‌ها می‌تواند عواقب وخیمی را به بار آورد. ساخت‌وساز در مناطقی با شیب نامناسب، و احداث تأسیسات در محدوده گسل‌ها، به‌ویژه گسل‌های فعال و کوهپایه‌ها و در زمین‌های سست، در زمره این بی‌توجهی‌ها هستند که ممکن است به بروز وقایع ناگوار و در نتیجه بحران بینجامند.

رشد و توسعه مناطق شهری در اثر افزایش جمعیت شهرها به‌صورت طبیعی، و نیز پدیده مهاجرت به شهرها باعث تغییر در کاربری اراضی و در نهایت وارد شدن فشار بیشتری به محیط طبیعی می‌شود که به تبع آن خسارات جبران‌ناپذیری به محیط شهری وارد می‌آید، منطقه لواسان، به دلیل موقعیت مناسب و هم‌جواری با کلان‌شهر تهران، جمعیت زیادی را جذب کرده است، اما برخی از عوامل طبیعی و زمین‌ریخت‌شناسانه موجود در این منطقه مانع توسعه شهر در بعضی از جهت‌های جغرافیایی شده است.

در این تحقیق، با شناسایی این موانع و بررسی آن‌ها با استفاده از روش کتابخانه‌ای، روش میدانی و سیستم اطلاعات جغرافی در مطالعات انجام شده، از عوامل شیب، جهت شیب، لیتولوژی، حریم گسل، بارش و عوامل انسانی استفاده شده است و با پردازش اطلاعات گردآوری شده و در نتیجه با تهیه نقشه پهنه‌بندی، جهت‌یابی نامطلوب و نسبتاً مطلوب (شرق) توسعه شهر لواسان از مرکز شهر (گلندوک) مشخص شده است.

کلیدواژه‌ها: تکتونیک، ژئومورفولوژی و برنامه‌ریزی، توسعه شهر، پهنه‌بندی، شهر لواسان، GIS